

non facile permittere, ut omnes ubique homines, bruta, plantæ ad majorem justo mensuram excrecant; sicut nec infra plus multo demittantur, quam plerumque videmus. Nihil tamen prohibet, quominus in aliquibus Orbis regionibus quadam ex illis ad staturam multo supra vulgarem proceriorem pertingant; sicut & contingere quandoque spectamus, ut ferax sit hominum, brutorum & plantarum alicujus generis certa aliqua regio, quæ frustra in aliâ quarantur; ac generis alicujus animantia post certum quoddam temporis spatium ita præscriptas sibi leges pervertant, ut multo deinde inferiora, quam antea fuerint, nascantur. Hæc omnium sæculorum experientia certissima, aperte satis demonstrant, potuisse in certis quibusdam locis, Gigantes spectari, qui multo quàm cæteri homines ubique locorum staturâ essent proceriores. Quæ prima ex Europa in Americam translata sunt semina & plantæ, in proceras admodum arbores, & plantas excreverunt, ut nihil tale in Europa. Mures ipsi & bruta cætera multum vulgarem exceperunt corporis molem; ut quid igitur prima illa sæcula in terrâ juventâ, cum scilicet succo abundaret, & plantæ essent ad nutriendum aptiores, purior in venis hominum sanguis, succulentissima alimenta, ut quid, inquam, non major esset hominum quorundam statura, majus corporis robur, fanitas major, vita diuturnior?

4. At enim natura nunquam produxisset Gigantes credenda est, cum hodie, & si multum enitatur, nunquam ad producendos illos saltem majori numero evadet. Sed nec ea, quæ hodie est, natura hominum vitam ad 8. vel 9. sæcula prorogare potest, quemadmodum in orbis inventa re ipsâ prorogavit. Nunquam pariter natura totis in unum collatis viribus lupos in Anglia, venenatos serpentes in Insula Melita, Hippopotamum in Ægypto producet; nunquam ne ergo in iisdem regionibus paria gignere valuit? Nequit in hoc horto certum hunc fructum, hunc florem emittere; nunquam ne ergo emisit? Si natura aliquid modò in certis aliquibus locis non valet, hæc sane non defectui in natura virtutis adscribenda sunt; sed naturalibus ad propaganda rerum genera instrumentis destituta est, omnibus ejus generis exterminatis. Ita pariter de Gigantibus reputandum. Revocet quis ad vitam veteres Palæstinæ & Siciliæ Gigantes, statimque Gigantum ipsa propagatio reparabitur. Qui verò staturam hominis 7. pedibus majorem non agnoscunt, quippè quòd Hercules eam

non excederet, coguntur illi tamen fatari, spectatos Romæ Gigantes Herculeâ staturâ multo superiores. Ad hæc, Herculem 7. staturæ pedes attigisse, inter veteres Scriptores non convenit. Apollodorus 4. cubitos vel 6. pedes Viro tribuit (1).

5. Quicumque decreverit in dies homines habent persuasum, opinionem illi tuerentur rationibus destitutam; quæ tamen Gigantibus potius asserendis quàm evertendis valeret.

6. Inter eos, qui re ipsa Gigantes olim in mundo spectatos volunt, nemo planè asserit, giganteam illam staturam maximè naturalem hominum fuisse; illud tantummodò reputantes, nihil habere illam naturæ repugnans, nihil absconum Univerfi elegantia, cæterisque rerum dotibus. Nul lum esse dicunt inconveniens, si Gigantes, possibiles alioqui, admittantur; uno verbo, magno numero Gigantes olim in mundo spectatos, quorum frequentia id efficeret, ut non monstra haberentur, sed certa hominum genera. Quæcumque contra aliam à nostrâ sententiam obijciuntur, nihil ad nos.

7. Eorum error, qui persuasum habuerunt, Gigantes ex Angelorum perduellium cum filiabus hominum connubio proditisse; extitisse olim Gigantes invictè probat. Testimonium de recepta apud populos de Gigantibus traditione admittimus, rejiciamus errorem. Quin nec ipsa pariter traditio tam vetus longè latèque propagata & constans, ineluctabile esset argumentum, nisi cum Scripturis veterisque omnium sæculorum historiis assertæ fidei cohereret.

8. Si tandem natura ludens interdum quadam in terrâ sinu produxit, humanis ossibus, calvaria, tibiarum ossibusque cæteris non ab similia; nunquam tamen eò deveniet, ut integras ossium humani corporis compages naturalibus simillimas effingat; quin & illi naturæ lusus argumentum sui nunquam non præbent, sive majori, quàm par est, rotunditate, sive figuræ sive proportionum, sive, ut plurimum, soliditatis discrepantiâ. Sunt enim fossilia colore dilutiora, quippè quæ ad terrestrem magis, ubi concreverunt, accedant. E solidâ materiâ compacta sunt, non intus inania, ut hominum ossa. Nec impossibile credimus, ut Elephantum, & Ceti alicujus ossa pro Gigantibus obtrusa sint; sed constat equidem & genuina quadam Gigantum ossa aliquibus in locis spectari, non incertum de Gigantum veritate documentum.

5 Bibliot. 1.2.
63. pag. 96.

DISSERTATIO DE TURRI BABELICA.

Turris Babelicæ ædificium monumentum est & historia, contra quam nihil valuerunt sive longissimi temporis vices, sive dista locorum spatia, sive linguarum discrepantia, & gentium dispersio: nihil, inquam, valuerunt, ut ab hominum memoriâ tantum opus deleterent. A primis inde sæculis usque ad nostram ætatem manet ejus rei traditio apud gentes ferè universas, iis tantum exceptis, quibus barbaries ipsa & antiquitatis alta oblivio in naturam penè transivit. Pura illa & exactissima mansit apud Orientales, gentem omnium maximè moribus & literis excultam. Deducam ex Orientalibus Græci fabulis corruerunt, id sibi Vatibus eorum indulgentibus, ut omnia portentosis fabellis infererent, quò genio populi in res miras fervirent. Latentem hanc sub fabularum tegumentis veritatem à Græcis Latini acceperunt. Pura rei cognitio, veluti puri latices è fonte, è Moysè ipso repetenda.

Mosaicæ historiæ fidem, argumento viro docto satis impari, in suspicionem revocare nititur Celsus (a), contendens, Legislatorem Hebræorum hanc de turri Babelicæ historiam è fabella Poetarum de Aloidarum seu Titanum in Jovem bello expressisse; cui reponit Origenes, non Moysen quidem, utpote Poetis & literis ipsis Græcicis vetustiorum, ex illis; sed ipsos potius Græcorum Vates ex Hebræo Legislatore derivasse, quidquid veritatis fabellarum signentis corruerint.

Juliano Imperatori quanta hæc historia subolet fabellam (b); usurpabat pariter ad literam illud, quod in Textu legitur: *Faciamus nobis Civitatem & Turrim, cujus culmen pertingat ad Cælum.* Illud autem irridens reputabat Imperator, nunquam, & si homines in unum conspirassent consilium, & si cæmentaria ex universo Mundo fruges compararetur, si in lateres terra compingeretur omnis, nunquam ædificium tale confurgere potuisse, vel si parietibus tenui quodam filo tenuioribus constaret, ut Cælum tangeret vertice. Deridiculo autem tradidit Christianorum & Judæorum credulitatem, quibus persuasum dicit, Deum hominum consilium perdendis linguarum confusionem immississe, quòd sibi ab illis metueret.

Has viri impii calumnias repulsurus S. Cyrillus observat, multam nos quidem

abesse ab ea credulitate, qua territum Deum sibi que metuentem consiliis hominum dissipandis intendisse autumaremus. Ad captum vulgi loquitur Moyses, cum descendisse Deum perhibet, & dum pariter addit homines consilium molitos fuisse turrim ædificandi, *cujus culmen pertingeret ad Cælum.* Similis enim loquendi phrasibus alibi in Scriptura cælum aliquid designat. Quæ verò ex ejusmodi verbis fabularum Authores fabricati sunt commenta, nihil ad Christianos. Si Deus descendisse legitur, ut ab incepto homines abterreret, si confusionem in sermones illorum injecisset, id non eo consilio factum, quasi sibi mali aliquid timeret, sed ut homines ab inutili & vano incepto, qua est in illos bonitate, cogeret abstinere. Reputantes enim mortales illi, fieri iterum potuisse, ut nova imbrum procella in mundum excuteretur, turrim admodum proceram ædificandam aggressi sunt, ut nubes celsitudinis suæ vincens, homines à diluvio poneret in tuto; quasi scilicet Deus, cujus nutu aquæ ab inundanda terra destiterant, non æquè pariter valuisset homines ab earum metu liberare.

Paganorum cavillationes adversus Babelicam turrim, quasi scilicet ejusdem historiæ veritate motum à Gigantibus in Jovem bellum confirmaretur, depulsurus Philo, omnia ad allegoriam detorquet (c), ratus regulas omnes dirigendis moribus aptissimas à Moysè sub ejus narrationis obtentu præscriptas. Factum tamen ille non negat; sed morali tantummodo sensui excutiendo totus impenditur. Verùm nec mortales ejus commentationes, nec objectas contra veritatem ejus historiæ cavillationes morati, id unum tantummodò in hac nostra Dissertatione suscipimus, ut nihil ex ejus historiæ circumstantiis in obscuro reliquatur.

Hæc igitur Moyses Gen. 11. 1. 2. *Erat (ab initio) terra labii unius, & sermo eorumdem. Cumque proficiscerentur de Oriente, invenerunt campum in terra Sennar & habitaverunt in eo. Dixitque alter ad proximum suum: Venite, faciamus lateres, & coquamus eos igni. Habueruntque lateres pro saxis & bitumen pro cemento. Et dixerunt: Venite, & faciamus nobis Civitatem & Turrim, cujus culmen pertingat ad Cælum, & celebremus nomen nostrum, antequam dividamur in universas terras.* Gesta hæc creduntur circa A. M. 1770. post diluvium 114. & ante Aeram Christianam

o De Confus.
linguarum.

2234. Neque minus temporis spatium exigi videbatur, ut tot homines nascerentur, quot tantum opus reposceret. Integrum tamen saeculum satis superque reputandum est.

Cum Arca illa, tutum Noe ejusque familiae ab aquis diluvii effugium, in vertice Ararat Armeniae montis infedisset (2). (Locus est 10. vel 12. leucis ab Eri- van Orientem versus) eum pariter locum in sedem elegerunt homines post diluvium; quod etiam recepta tenet apud Armenos & Orientales populos traditio. Sisuthrus, quem Pagani cum Noe confundunt, ex Arca egressus, ait Alexander Polyhistor (e), datam caelitus vocem audivit, praecipientem Babylonem rediret, docturus homines literarum usum, quas literas inventuras esset in Urbe Sippara; sciret autem se Armeniae tunc loca tenere.

Gemina ferme refert Abidenus ex Be- roso [f]; narrat autem Sisuthrum, celatis in Urbe Heliopoli in Sipparena monu- menti & Scriptis, qua apud se retinebat, confesso navigio, per inundantes diluvi- ter credimus, Urbem Sa- pharam, sive provinciam Sapharenam, de qua Ale- xander Poly- lyhistor, Be- rosus, & Abi- denus, ipsissi- mam esse, quam Moyses appellat Sa- phar, montem Orientis. Gen. 10. 30. & Herodotus l. 1. montes Sa- puros; & l. 4. montes illos collocat inter Colchos, & Medos.

d Gen. 6. 14. Requievit Arca mense septimo super montes Arme- nia, Hebr. super montes Ararat. e Apud Euseb. Graec. Chronic. l. 1. pag. 8.

f Apud Euseb. Chronic. l. 1. pag. 8. Non inverosimili- ter credimus, Urbem Sa- pharam, sive provinciam Sapharenam, de qua Ale- xander Poly- lyhistor, Be- rosus, & Abi- denus, ipsissi- mam esse, quam Moyses appellat Sa- phar, montem Orientis. Gen. 10. 30. & Herodotus l. 1. montes Sa- puros; & l. 4. montes illos collocat inter Colchos, & Medos. g Isai. 9. 12.

h Isai. 26. 11. i Daniel. 11. 44.

k Isai. 14. 32. l Jerem. 1. 14.

Totus ergo controversae cardo in eo vertitur, quomodo Moyses Armeniam Orientis nomine designare potuerit; est enim Sep- tentrionalis maxime regio, qua Baby- lonia, qua Arabia, & Palaestina, iis scilicet regionibus, unice a Legislatore, dum Genesim scriberet, spectandis. Sed nullo negotio demonstraretur, consuevisse inter- dum Hebraeos, eadem Orientis appellatio- ne designare pariter Assyriam, Mesopota- miam, Syriam, & Transcaucasiae; quas scilicet regiones magis orientales esse Pa- laestinae, quam Armeniam, dixerit nemo. Minatur Dominus Israelitas, futurum ut hostes undique adversus illos concitaret, Syros ab Oriente (g); & Philisthaeos ab Occidente.

Ex Oriente in Palaestinam venisse Abra- hamum, quamquam re ipsa ex Haran Me- sopotamiae transmigraverit, auctor est Isaias 12. 2. a quo pariter asseritur movisse Cyrum ex Oriente in Babyloniā (b); cum tamen ex Armenia & Perside vene- rit. Scribit Daniel (i); Antiochum Epi- phanem, acceptis defectionis populorum Orientis nunciis, commotum fuisse. Porro gentes illa ipsissima sunt Transcauca- siae Septentrionales partem, quam Ori- entales Judaeis; quas proinde Scriptura fami- liariter phrasi interdum septentrionis nomi- ne designat. Ita enim arma Regum Assy- riae in Chaldaeos praenuntiat: Ab Aquilone fumus (k); ab Aquilone pandetur ma- lum (l). Constat re ipsa tamen omnes eas regiones, Armeniam maxime, ita Septem- trionales esse Palaestinae, ut ad Orientem vergant.

Posteri Noe & regionibus Armenia in terram Sennaar, i. e. in Babyloniā vehe- runt. Vasa Templi Domini in Fano Ido-

lorum suorum in terra Sennaar à Nabucho- donosore posita, asserit Daniel 1. 2. Josue (m) de rebus furto sublatis ab Acham sermonem habens, subductum ab illo scri- bit pallium Sennaar, i. e. interprete Aquilae, & Chaldaeo, pallium Babylone contex- tum. In regione ergo Sennaar constituta erat Urbs Babylonia, quamquam alioquin re- gio illa multum supra Urbem excurreret, Septentrionem versus, si, ut quidem proba- bilissimè creditur, mons Sagar, vel Sin- gar, cujus apud Authores prophanos men- tio (n), nomen suum derivabat ex Sen- naar vel Sengar, juxta pronunciationem eor- um, qui literam Hain veluti G pronun- ciant, ut factum in Segor & Gaza aliisque nonnullis constat.

Nec inito consilio & unâ simul trans- migratione factum credo, ut homines des- fertis Armeniae montibus in Babyloniā transmigrarent. Paulatim venerunt se- cundum ripam Euphratis & Tygridis, opi- ma pascendis gregibus pascua offerentem. Aucto deinde numero tum hominum tum gregum, id tandem reputarunt, fieri vix posse, ut in una omnes regione consisterent. Nec in illud tantum consilium ve- nerunt, quod major esset populus & gre- ges majores, quam ut una ferret regio, sed in id maxime propensos confirmavit ser- vanda pacis & politicae difficultas in popu- lo, cujus tot essent Principes, quot per familias capita, nullâ legis, nullâ monar- chiae communiōne juncta.

Revocari huc merito possent, quae de- dicti diis Pastorum Abrahami, & Loth (o) vulgatae sunt; cum enim regionis unius pascua amborum optimis gregibus non suf- ficerent, tollendis inter utriusque Pastores jurgis & similitudinibus, quibus gregis ne- cessitas fomentum in dies majus praebisset, dissociare utrinque tabernacula & sedes coacti sunt.

Constitutis ergo ab hominibus in regio- ne Sennaar sedibus, consilium coeptum est agitari de edificanda Urbe, quam veluti Metropolim, Imperii centrum, & com- mune patriam haberent. Ad ornamentum & praesidium addere visum est cellissimam fastigii turrim, haec secum reputantibus, per- petuum illud mansurum tum nominis apud posteros sui, tum & communis inter se necessitudinis monumentum, ut seris tan- dem nepotibus, quid hoc rei esset interro- gantibus, reponeretur, posuisse illa Patres suos, quod memoria non peritura maneret, esse se de parente Noe filios. Cum verò, addebant, in varias distatque provincias dispergi nos omnes contigerit, Babelicam indicantes turrim, hic esse commune om- nium patriam demonstrare poterimus, ut varia licet incolentes loca; fratres tamen & unius veluti Patriae cives nos esse agno- scamus. Simili exemplo diu post Israelite ad sedes suas Transjordanicas regredientes, ex aggregata terra struem erexerunt; mo- numentum posteris suae cum gentibus cis- amnem necessitudinis (p).

Aliud consilium, uti verosimiliter credimus, homines agitabant, dum turrim & urbem Babelis edificandam aggressi sunt (q).

m Josu. 7. 21.

n Strabo l. 16. c. 6.

o Gen. 13.

p Josue 20. 2. q Vide Tostat. in Josue, Aben- zra, Levi, Ben Gerson, Salian A. M. 1509. & alios plures.

Aliis

Aliis tamen aliter visum; reputant enim viros illos bellum in Deos indicere molitos fuisse; quam in rem phrasim sacri Textus expendunt: Turrim; cujus culmen pertingat ad Calum; tum & titulum Gigantis à LXX. collatum Nembrodo, viro nempe ejus confi- lii primo, uti creditur, auctore. Quare Gi- gantes apud Poetas ipsum de Caelo detru- dere Jovem enixi montibus super- struunt, ut arma in ipsum inferant Ca- lum (r).

r Ovid. Fa- stor. l. 5. Vide & Virgil. Aeneid. 6. & Homer. Odyss.

Extruere hi montes ad sidera summa pa- rabant, Et magnum bello sollicitare Jovem.

s Antiq. l. 1. c. 5.

Narrat Josephus (s), homines de dilu- vio reliquos novam procellam sibi metu- tes aliquandiu in montibus substitisse; cum tandem Sem, Japhet & Cham omnium primi de crepidine montium in plana de- scendissent, ac ceteris, ut exemplum suum sequerentur, fuissent auctores, om- nes tandem in regionem Sennaar transmi- grasse. Tunc Deus alto providentiae suae consilio meditans in varia Orbis loca mit- tere colonias, cum refractarios voluntati suae haberet homines, sprete divinitatis injuriam ulturus, flagellum in ipsos ex- cussit. Nec semel Deus praecceptum illud refractariis injunxit, sed iterum insistens, iterum jussionibus suis habuit immorige- ros; reputantes scilicet, eo consilio se di- spergere meditatum fuisse Numen, ut dis- sipatos perderet facilius.

Nembrod filius Chus, & Chami ex fi- lio nepos, vir consilio promptus & ma- nu, facinoris hujus audaciam ceteris ho- minibus inspiravit. Jactabat vir ille idem- tidem sibi accepto referre debuisset felici- tatem suam; augurabatur autem facile se mortales omnes dicto suo subjectos habitu- rum, si in defectionem adversus Deum adducere illos valuisset. Quare, ut in par- tes suas traheret incautos, optimum esse fa- ctu proposuit, si celsi adeo fastigii tur- ris excitaretur, ut inundantibus deinceps diluvii aquis in tuto positi insultarent; quo simul molimine ulturos se dicebat Pa- trum suorum necem, quos Deus immisis- se diluvii aquis extinxisset.

Vanis hisce seducti homines promptam manum turri construendae admovent. Coeptum impigre opus, namque imbecil- lioris esse animi rebantur, si divinis jus- sionibus morigeros se praebent; & cum rei prosecutioni nec desissent opifices, nec examentaria strues desideraretur, proficie- bat in dies ad ficiam; quod tamen, ne ci- tius etiam insurgeret, faciebat mœnium soliditas & crassitudo, ut, qua proportio- ne turris illa in latum extenderetur, eò minus in altum videretur excrecere. Au- daciam & obstinationem intuitus Deus, nec tamen perimere omnes sustinens, divi- sionem & linguarum confusionem inter eos immisit; ut cum alter alterum loquentem auscultare non posset, coacti tandem & desisterent ab opere, & in varias orbis regiones dispersi sunt. Haec Josephus, lau- dans pariter Sybillae oraculum ferens,

homines unius olim idiomatis communi- one junctos, cellissimae turris constructionem suscepisse, quo scilicet veluti scabello Ca- lum attingerent; sed Deos excusam in tur- rim ventorum & imbrum procellam coeptum opus dejecisse (t).

Authoritas quidem Josephi, cum à Scri- ptura recedit, nullius est momenti; nec majoris supposititia Sybillae oracula; sed ejus testimonio aperte satis demonstratur, de consilio illo mortalium, adificandae sci- licet Babelicae turris, nihil praclare sen- sisse Judaeos. Idem Sybillae oraculum laudat Eusebius, cui majoris quidem ponderis aliam addit auctoritatem Abydeni, & Eu- polemi, mentionem de turri illa inducen- tum, quam constructam dicebant à Gi- gantibus, perduellionis adversus Deos con- silium agitantibus. Ita ergo Abydenus. Sunt qui primos homines de terra natos, cum viribus & corporis mole considerent, potentiamque superis ipsis majorem affe- rant, immensa altitudinis turrim, ubi nunc sita Babylon est, molitos esse dicant; qua cum jam propius abesset à Caelo, ventos ip- sos, navata Diis opera, vastam & imma- nem eorum in capita substructionem effudis- se, cujus ex collapsa rudibus ea, quam Ba- bylonem vocant, extiterit.

Eupolemus narrat, urbem Babyloniae, & turrim hanc per totum latè orbem ce- lebratissimam auctores habuisse Gigantes de diluvio reliquos; everforem autem Deum; Gigantes verò illos per totam latè orbis faciem dispersos. Artapanus apud Polyhi- storem, sive ipse Polyhistor (u), asserit legi in quibusdam ignotorum Auctorum. Libris, Abrahamum in terram Gigantum venisse; audaces verò homines illos per- didisse Deos sceleribus illorum provoca- tos; unum tamen mansisse Belum, qui Babylone confidens aedem sibi elegisset in turri à se constructa, & ejus deinde nomi- ne appellata. Addit, Abrahamum post hæc in Phoeniciam & Aegyptum venisse.

Nec meliora sentiunt de constructoribus Babelicae turris inter Patres plerique. Im- pium illud consilium à viris scelestissimis & Deo perduellibus initum fuisse, certum ubique constituit Philo in sua Lucubra- tione de confusione linguarum. Verba illa: Edificemus turrim, cujus culmen pertingat ad Calum, ad literam interpretatus vide- tur S. Augustinus (x): Si enim hoc fuit eorum consilium, ait ille, ut de summo tur- ris cacumine pertingerent ad Calum, ni- midum stulta audacia, & impietas eorum apprehenditur. Et quidem absurda illos sensisse, divina ultionis documento intel- ligimus. Addit autem idem Augustinus de Civit. l. 16. c. 4. Quid factura erat hu- mana & vana praesumptio? cujuslibet enim, & quantamlibet in Calum adversus Deum altitudinem molis extolleret, quando mon- tes transcendere universos, quando spatium nebulofo aeris evaderet? Quid denique no- ceret Deo quantacumque vel spiritalis vel corporalis elatio? Facile autem creditur alibi [y], Patriarcham Semum in audaci- bus illis consiliis nunquam communicasse; nihil enim ad illum de imposita ceteris

t Idem l. 1. c. 5. pag. 13.

u Apud Euseb. l. 9. c. 18.

x Lib. 1. quæst. in Genes. quæst. 21.

y De Civit. l. 6. c. 11.

pe-